

TYÖLÄISNAISTEN PAL- KAT YHDYSVAL- LOISSA

(jatkoa ensimmäisestä sivulta)

palkat Yhdysvalloissa. On kerrasaan mahdotonta käsittää, miten ihminen voi elää alle kymmenen dollarin olevalla viikkopalkalla nykyisten kalliiden elinkustannusten vallitessa. Vieläkin käsittämättömämmäksi asia tulee kun otamme huomioon, että useimmilla naisilla on vielä muita huollettavana. Ensimmäiseen palkkaluokkaan kuuluvista naisista, jotka ansaitsevat alle kymmenen dollarin viikossa, 50.5 prosentilla oli muita huollettavana, toiseen palkkaluokkaan kuuluvilla 57.7 prosentilla, kolmanteen kuuluvilla 60.7 prosentilla ja neljanteen kuuluvilla 60.4 pros. oli sellaisia omaisia, joiden toimeentuloa heidän oli autettava.

Puhe sota-ajan korkeista palkoista on pelkkää tarua. Ja se on enemmän vielä sitä sikäli kun naispuoliset työlaiset ovat kysymyksessä. Naisten palkat ovat näistä numeroista päätäten kohonneet paljon vähemmän kuin miesten. Syytä siihen on se, että naispuoliset työlaiset Amerikassa ovat vielä melkein kokonaan järjestymättömiä ja yleensä ne työalat, joilla naisia enimmäkseen työskentelee keskilännellä ja lännellä, ovat huonosti järjestyneet. — Raiv.

Taistelu elämästä ja kuolemasta

I.

Oli leuto keväätalven päivä. Raskas talvipimeys oli paennut ja aurinko herätteli kuollutta maata uuteen elämään. Se oli poistanut maasta sen paksun valkean käärimän, alnoastaan muuttamat läikät niinkulu vaattelikut olivat jällellä siellä täällä, mutta niitäkin lakaisi pois loriseva kevättulva ja iloiset länsituulen puuskaukset jotka eivät voineet asettua lepoon ennenkuin työ oli loppuun suoritettu. Kaikkialla oli hyöriä ja pyöriä, metsä loisti ja harakat lentelivät naureskellen edestakaisin. Hongan kyljessä metsän reunassa istui tikka nakutellen puun pintaan kuin huvikseen vain.

Nils tuli ulos tuvasta ja tuo kaikki loistava häikäisi häntä. Hän seisahdusti ja katseli pois hakaan päin missä kyläänvievä tie kaareutui näkymättömiin. Kukkulan tummat, epätasaiset ääriiviivat kuvastuivat auringonvalon kyllästyttämää avaruutta vastaan, missä villapehmeät pilvet purjehtivat edelleen hiljaisessa tahdissa. Eteläpuolella oli elämä jo uhmaillut yöpakkasista ja vihertävä ruoho kohoteli nuoria taimiansa, ikäänkuin ei se olisi ehtinyt kyllin nopeasti ylös näkemään aurinkoa.

Hän odotteli isäänsä. Talvella olivat he olleet tukkitöissä Tattarbossa ja hän oli raatanut kuin koira — kiskonut tukkisahaa kunnes maailma musteni silmissä — ollut läpimärkä ja palellut luita ja ytimiä myöten — syönyt pahentunutta ja hapanta ruokaa. — Hän oli nauttinut siitä kun iltasin sai olkaista itsensä kuusenhavujen päälle hiilmajassa ja katsella tanssivia tulenleikkejä liedessä, myrskyn ulvoen raivotessa ulkona huovassa metsässä. Silloin oli hän unekainut paljon ja nähnyt kummallisia näkyjä. Ei kukaan ihminen tietänyt mitä hän oli unelmoimut, ne unelmat olivat kätkeyty hänen sydämeensä. Usein hän hymyili muistaessaan noita iltoja, mutta heti sen jälkeen voi hän nojata päänsä käsiinsä ja katsella kauas — jonnekin. — Kukaan ei ymmärtänyt Matti Stenbergin polkaa. Hän ei ollut samanlainen kuin muut pojat. Hän kuljeskeli yksin ja vaiteluaan suun ympärillä aavistus raskaasta surumielisyydestä. Jos hän puhui jotain, tahtui se suurella ponnistuksella ja

silmien ilmestyi samalla kirkkahtanut ilme.

Kylässä pidettiin häntä huokan löylynyömänä, hän oli kerran kuullut sanottavan niin ja sen jälkeen tuli hän entistä ujommaksi. Hän ei ollut käynyt heränneiden luona sen jälkeen kuin hän karkasi heidän kokouksestaan. Isällä oli ollut raamattu mukanaan hiilmajalla ja sitä hän oli lueskellut kun oli väsynyt tuljottamaan tuleen.

Nyt tuli isä tuolla metsanreunassa. Miten vanhettuneeksi hän oli käynyt viime aikoina. Ohuet hiukset ja reunusparta leuvan ympärillä olivat harmaantuneet ja vaot otsalla tulleet entistä syvemmiksi. Hän kulki kumarassa kuin kantaen raskasta taakkaa ja väsynesti keppilinsä nojautuen. Hän tuli lähemmäksi, hänen harmaa katseensa tuljotti suoraan maahan ja kuin näkemättä polkaansa meni hän hänen ohitsensa tupaan.

Nils meni jälellä. Isä istui suuren keittiöpöydän ääressä, otti esille suurilla lakkasiteillä varustetun kirjekuoren, laski kyynärpäät polvilleen ja nojasi harmaata päätänsä käsiinsä.

— Mitä se on, isä? Nils seisoi hänen vieressään ja vapisi.

— He ovat ottaneet meiltä kalkein. Nyt ei sinulla enään ole äitiä — eikä kotia —

Nils kalpeni ja hänen rintaansa kouristui.

— Kutka ovat ottaneet? Hän seisoi ähkyen isänsä edessä.

— Yhtiö tietysti. Se seisoo tuossa pöytäkirjassa. Isän kädet vapistelivat kun häiri otti kirjeen ja veti siitä kauniilla käsialalla kirjoitetun monileimaisen suuren paperilarkin.

— Jos ollaan ollut viisaus niin olisin matkustanut Amerikkaan silloin kun pojat sitä tahtoivat, niin ei minun nyt vanhoilla päivilläni tarvitsisi mennä valvastaalolle. — Nyt olen liian vanha matkustamaan. Ompu kuitenkin jumalan onni että äiti on siellä missä hän on.

Hän kuivasi silmiään takin hialla. Nils istui pöydän ääreen — tuntui kuin vajonaisi maa hänen altaan. Hän kuuli isänsä äänen, mutta se tuntui tulevan niin kaukaa —

— Kun minä vaan ymmärtäisin mitä jumala tarkoittaa kaskella täällä, jota Herra rakastaa, sitä hän myös kurittaa, sanotaan sanassa ja niin kai se on — Mutta kyllä se on kovaa —

Nyt havahtui Nils. Isä istui ja itki. Sitä ei Nils ollut nähnyt hänen tekevän — ei edes silloin kuin äiti kuoli.

Mutta nyt istui hän kumartuneena ja kyyneleet valuiivat alas tuolle suurelle valkoiselle monileimaiselle paperille ja turmelivat kauniin käsialan.

— — —
Sinä iltana hän ei voinut nukkua. Isä ja Sofi puhelivat keittiössä mutta mitä he sanoivat ei hän voinut kuulla. Isä tuli sisäin ja laskeutui vuoteelleen. Nils kuunteli hänen raskaita hengähdyksiään tummansiniseä kevätyn hiljaisuudessa ja tuuliviiri kitiisi ulkona tuvan katoharjalla. Hän makasi ja ajatteli jotakin — ajatteli sitä niin innokkaasti että hän lopulta näki suuria punaisia ja vihertäviä tähtiä ja auringolta silmissään, sulki silmänsä ja koetti ajatella jotain muuta mutta se ei tahtonut onnistua.

Eihän jumala voinut olla niin kova että antoi yhtiön ottaa isältä ja häneltä kodin ja kalkein. Ei — se ei voinut olla niin hullusti kuin isä luuli. Suurella valkoisella paperilla oli kylläkin kirjoitettuna että yhtiö omisti heidän kotinsa, mutta hän moitisi saarnaajan luo ja pyytäisi häntä rukoukseen että jumala muuttaisi sen ja silloin hän kyllä auttaa heitä. Kello keittiössä löi kaksi lyöntiä, ennenkuin hän nukkui.

Saarnaaja istui hoitelemassa nuorempaansa, kun häneen vaimonsa oli kylässä asiollaan. Lapsi kirkui etkä

hän saanut sitä valkenemaan. Hän koetti laulaa sille — irvistellä — hypätä tasajalkaa — antaa sen käteen kellon jonka hän oli saanut muuttaessaan edellisestä seurakunnastaan — mutta mikään ei auttanut. Lapsi oli näikäinen ja kaipasi äidin rinnolle.

Lopuksi menetti hän kärsivällisyytensä ja hän laski lapsen huolimattomasti kehtoon. "Vaikene lemmon penikka." Hän oli hermostunut ja posket hehkulivat. Kun hän kääntyi ympäri näki hän säikähtyneen näköisen pojan seisovan ovensuussa. Saarnaaja tuli vieläkin punaisemmaksi. Mahtoikohan poika kuulla mitä hän sanol. Hän koetti kuitenkin hillitä hämmästyttään ja sanol säällisellä, hyväätarkoitavalla äänellä:

— Jaha — se olet sinä Nils — niinhän sinun nimesi oli — tulet tervehtimään, hm — et kai ole koskaan ennen ollut täällä — tule istumaan — äiti on ulkona asioilla — minun pitäisi hoidella pienokaisia ja se on vähän pahalla tuulella kuten huomaat.

Nils seisoi oven suussa ja pyöritteli lakkiaan. Hänen päässään pyöri kaikki ympäri — hän olisi mieluummin mennyt pois, mutta nyt kun saarnaaja oli puhutellut häntä ei hän voinut. Huone katosi sumuun ja hän näki Nils Ersin kammarin, kummit — neet päät ja saarnaajan joka luki aivattua raamatua.

— Älä kainostele vaan ole täällä kuin kotonasi.

Hän havahtui todellisuuteen, horjui tuolille ja istahti. Voisiko hän toimittaa asiansa. Eikö hän voisi sanoa että isä käsksee kysymään tuleeko pian pidettäväksi hartauskokous. Sydän jyskytti ja veri syöksyi poskille. Ei — sitä hän ei voinut — se olisi valhe ja hänen syntinsä tulisi siitä vain suuremmaksi.

Olen kuullut että yhtiö on nostanut jutun isää vastaan. Se oli ikävää. Saarnaaja katseli mustilla vetisillä silmillään ja Nils tuljotti permantoon ja hänestä tuntui että häntä paleli. Lemmon penikka — lemmon penikka — kaikui hänen korvissaan ja tuoililla istuminen kiusasi häntä. Hän tunsi että hänen nyt täytyi toimittaa asiansa voidakseen sitten juosta kotiin.

— Niin — alkoi hän änkyttäen — minä — minä pyytäisin — jos — saa — jos te — rukouksitte — jumalaa — menemään — yhtiön — luo ja — Hän valkeni sillä lapsi alkoi huutaa ja saarnaaja kiihtyi kehdon luo. Hän häpesi ja posket hehkulivat punaisina. Hän oli huomannut saarnaajan hämmästyneen katseen ja toivoi että olisi voinut.

— Tahdotko sinä että minä menisin isännöitsijän luo pyytämään että te saisitte pitää mökkinne.

— Niin — kuiskasi Nils ja kyyneleet plikstivät esiin silmänurkista. — Sinun isä täytyy luottaa jumalan apuun, mutta en usko että hyödyttävä mennä isännöitsijän luo. Näetkös, rikkailta on valta ja köyhä voi tehdä niin vähän.

Lapsi alkoi huutaa jälleen ja Nils horjui ovelle. Keväinen tuulahdus hulmahti häntä vastaan, hän meni ulos. Saarnaaja tuli perässä rappusille ja huusi:

— Sano terveisiä isällesi ja että hän luottaa jumalan apuun.

Nils ei vastannut vaan jatkoi matkaansa. Sydän toivoa täynnä oli hän tullut, mutta nyt tuntuivat jalat raskailta ja rinnassa vallitsi suuri tyhjyys.

Lemmon penikka — lemmon penikka — soi hänen korvissaan.

Toverittaren tilaajamäärä kymmeneen tuhanteen!

WEST FITCHBURG, MASS.

Valittavan harvoim näkee kirjoituksia täällä meidän kylästä. En voi sanoa syytä siihen, paitsi omasta puolestani. Ei ole ollut kylliksi rohkeutta katkaista tätä äänettömyyttä. Nyt on kuitenkin niin mieltäkäynnittävää sanomista, että en enää voi valetta.

Sisä tietäkööt sen kalkki, etenkin "westiläiset", että meillä on lähellä suuren suuret myyjäiset, joiden valmistelussa osaston tarmokkaimmat jäsenet ovat viikkokausia häränneet. M.m. sanottua tilaisuutta varten perustettiin lauluseura ja hankittiin oikein kykenevä johtaja. Tämä touhu todistaa että toiminta on aivan ennenkuulumatonta meidän kylässä. Jokainen meikäläinen tietää ilman sanomatta, minkävuoksi näitä suuria myyjäisiä hommataan. Oman kodin kalpau osastossa kasvaa. Se kasvaa sen mukaan kuin osaston jäsenmääräkin kohoaa ja toiminta laajenee. Ei ole edes varmas, kuinka kauan saa tuossa "rotanloukussa" toimia. Ei ole yhtään sanottu, valkka tullaan siitä ulos ajetuksi. Huoneusto, missä osastomme nykyään toimii, ei ole tosiaankaan kadehdittava.

Sen vuoksi on jo pitemmän aikaa ollut viireillä oman kodin hanke. Rakennustoimikunta on jo järjestänyt asian niin pitkälle että on ostanut maapalan haalin rakentamista varten.

Toivottuun päämäärään pääsemistä paljon edistää, jos me kaikki yhtä innokkaina toimisimme sen asian eteen. Nämä suuret myyjäisohjomat alkuaan oli ajateltu suuremoleksiksi haalin rakennusrahaston kartuttamiseksi. Myyjäislippuja lähetettiin kymmeniä eri osastoihin, aina keskivaltioihin saakka. Lipun hinta on 25 senttiä.

Ikävä sanoa, että kaikki etäisimmät osastot lähettivät joidenkin syiden takia myyjäisliput takaisin. Useat naapuriosastot osottivat toverustunneita ottamalla niitä myydäkseen ja siten tekivät meidän asiallemme suuren palveluksen.

Tervehdys Toverittaren lukijoille!
Maiju Niskanen.

WEST FITCHBURG, MASS.

Tervehdyseni Toverittaren laajalle lukijakunnalle! Eipä ole näkynyt tietoja tässä lehdessä toiminnastamme pitkään aikaan. Osaston toiminta on ollut tyydyttävää siihen nähden, kun ottaa huomioon, miten ahateissa oloissa pitää toimia, kun kokoushuoneemme on ahdas ja pieni kuin homehtunut kellari. Osasto parhaillaan hommaa myyjäisiä haalin rakennusrahaston kartuttamiseksi.

Ohjelmaa tulee olemaan paljon ja arvokasta. Osaston soitokunta on henkiin herätetty tätä tilaisuutta varten. Samoin harjoittelee tilapäinen kuoro ahkerasti. Saiman näytelmäseura tulee avustamaan ohjelmaamme näytelmäkappaleella.

En voi kalkkea hulinaa ja melua mainita, vaan ottakaa ilmotus huomioon silloin kun se on lehdessä. Nämä myyjäiset pidetään Unity hallissa 25-26 ja 27 päivinä marraskuuta. Yksi kolmestatoista.

PITTSBURGH, PA.

Ohjelma-iltaman toimii osastomme uutera iltamakomitea marrask. 27 päiväksi. Ei siellä kuulemma tule lysti puuttumaan. Myös tulee sinne sekä hengen että ruumin ravintoa. Lopuksi vielä tanssia ja markkinaa. Tulkaa mukaan. Niin, ja työt, yhtykää jäseniksi s. a. osastoon. Könösen seurakuntaan kun jää työllinen, on hän jo paljon jälellä järjestyneistä tovereista. Meillä se on henkilön oma häpeä, sillä onhan meillä nyt tilaisuus hankkia vähän tietoja ja yhtyä toveriksi järjestyneelle työväelle. Ida N—lä.